

Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds
voortgezet onderwijs

Verzuimcijfers 2023 voortgezet onderwijs

Uitsplitsing naar personeels- en schoolkenmerken

Verzuimcijfers 2023 voortgezet onderwijs

Uitgevoerd door: DUO

Bewerkt door: Voion

Uitgave: Voion

E-mail: info@voion.nl

www.voion.nl

September 2024

DISCLAIMER

Voion is zich volledig bewust van de taak zo betrouwbaar mogelijke informatie te verzorgen. Dit rapport is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Niettemin kan zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventueel voorkomende onjuistheden.

© Voion 2024. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding.

Inhoudsopgave

1.	SAMENVATTING VERZUIMONDERZOEK 2023	4
2.	VERZUIMCIJFERS 2023	5
	Inleiding	5
	Verzuimkengetallen 2023	5
	Conclusies	6
3.	VERDIEPENDE ANALYSE	7
	Maandelijkse verzuimpercentages	7
	Survivalanalyse	7
4.	VERZUIMCIJFERS EN PERSONEELSKENMERKEN	9
	Conclusies	10
	Verschil leeftijdscategorieën	10
	Verschil man-vrouw	11
	Functie	11
	Aanstellingsomvang en verzuim	11
5.	VERZUIMCIJFERS EN SCHOOLKENMERKEN	12
	Conclusies	15
	Verstedelijkingsgraad	15
	Provincies en G5	15
	Schoolgrootte	15
	Salarisschaal	15
	Schooltype	16
	Relatieve achterstandsscore	16
	BIJLAGE 1 BEREKENING VAN DE VERZUIMKENGETALLEN	17

1. Samenvatting verzuimonderzoek 2023

Na de coronajaren 2020 en 2021, met een relatief laag verzuim, was 2022 een jaar met een uitzonderlijk hoog verzuim in het voortgezet onderwijs. Het was het eerste jaar waarin het onderwijs weer op een reguliere wijze doorgang vond en waarin bleek dat de schoolsluitingen een grote invloed hadden op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen met negatieve gevolgen voor onder andere het welbevinden, de motivatie en de sociale omgangsvormen. Daarnaast trok ook het inhalen van de opgelopen leerachterstanden van de leerlingen in 2022 een wissel op de werkdruk van het onderwijspersoneel met een hoog verzuim tot gevolg.

In 2023 lijkt het ziekteverzuim in het voortgezet onderwijs zich te 'normaliseren' in de richting van een niveau van voor de coronapandemie. Het ziekteverzuimpercentage en de meldingsfrequentie onder het onderwijzend personeel (OP) en het onderwijsondersteunend personeel (OOP) is in 2023 gedaald ten opzichte van 2022, maar nog wel (iets) hoger dan voor de coronapandemie (in 2019). Ook het nulverzuimpercentage (dit is het percentage werknemers dat zich *niet* ziek heeft gemeld in het betreffende jaar) laat in 2023 een herstel zien. Daarmee lijkt 2022 een piek in het ziekteverzuim te worden waarvan het voortgezet onderwijs zich in 2023, in de volle breedte (zowel mannen als vrouwen, in alle functiegroepen en in alle leeftijdscategorieën), begint te herstellen. Net zoals in voorgaande jaren is in 2023 het ziekteverzuim onder het OOP hoger dan onder het OP.

- Het ziekteverzuimpercentage van het OP en het OOP is in 2023 ten opzichte van 2022 met 0,5 procentpunt gedaald naar 5,7% respectievelijk 6,1%.
- De ziekmeldingsfrequentie van het OP is gedaald van 2,1 in 2022 naar gemiddeld 1,6 keer in 2023. De ziekmeldingsfrequentie van het OOP is in 2023 ook gedaald met 0,2 naar gemiddeld 1,1 keer.
- De gemiddelde ziekteverzuimduur van het OP is met 12 dagen in 2023 gelijk gebleven aan 2022. Bij het OOP is dit gedaald met 1 dag naar gemiddeld 17 dagen.
- Het percentage nulverzuim, dit is het percentage werknemers dat in een kalenderjaar *niet* heeft verzuimd, is bij zowel het OP als ook het OOP in 2023 gestegen; bij het OP van 27% naar 32% en bij het OOP van 39% naar 45%. Bij het OOP ligt dit percentage daarmee weer op waarden van voor de coronapandemie.

2. Verzuimcijfers 2023

Inleiding

De 'Regeling informatievoorziening WVO' stelt schoolbesturen (bevoegde gezagen) in het voortgezet onderwijs verantwoordelijk voor het aanleveren van (volledige en correcte) verzuim- en formatiegegevens aan DUO. Om de transparantie naar scholen te vergroten, doet DUO alleen enkele basale plausibiliteitscontroles op de data, maar voert zij géén correcties (bv. op begin- en einddatum van de verlofmelding) uit. DUO corrigeert wel nog op onaannemelijke meldingsfrequenties: scholen met meer dan 50 personeelseden en een meldingsfrequentie kleiner dan 0,20 zijn uitgesloten van de populatie. En als de aangeleverde verlofomvang groter is dan de betrekkingsomvang, dan wordt de omvang van het verlof gelijkgesteld aan de betrekkingsomvang. Voor 2023 zijn de ziekteverzuimkengetallen voor het voortgezet onderwijs over 95,8% van alle vo-scholen berekend. Daarmee is het zeer aannemelijk dat de cijfers een goed beeld geven van het verzuim in de hele vo-sector.

Tenzij expliciet anders vermeld, geven de cijfers het totaal van het ziekteverzuim inclusief het ziekteverzuim in het tweede ziektejaar. Het overig verzuim (zoals zwangerschaps- en bevallingsverlof, ouderschapsverlof, studieverlof, calamiteitenverlof en diverse vormen van kort en lang buitengewoon verlof) is niet meegenomen in de cijfers.

In dit rapport worden vier verzuimkengetallen gepresenteerd:

- Het ziekteverzuimpercentage (zvp): het deel van de werktijd dat verloren is gegaan wegens ziekteverzuim in het betreffende jaar.
- De ziekmeldingsfrequentie (zmf): gemiddeld aantal ziekmeldingen in het betreffende jaar.
- De gemiddelde verzuimduur (gvd): gemiddelde lengte van het verzuim in kalenderdagen.
- Het nul(ziekte)verzuim (nzv): percentage medewerkers dat zich niet ziek heeft gemeld.

Het ziekteverzuim wordt berekend conform de standaard 'Berekening van ziekteverzuim', zoals vastgesteld door de Projectgroep Uniformering Verzuimgrootheden in juni 1996 en aangepast in oktober 2005 door het CBS. De verzuimmaten hoeven niet evenredig met elkaar samen te hangen omdat ze deels over andere gevallen worden gemeten. In bijlage 1 staat een korte toelichting op de berekening van de verzuimkengetallen. Op onze website is daar meer informatie over te vinden en staan tevens tips voor de aanpak van verzuim: [Van verzuiminzicht naar aanpak](#). Omdat DUO de programmatuur en de definities heeft doorontwikkeld, zijn er dit jaar meer records meegenomen dan andere jaren. Dit heeft tot gevolg dat de resultaten in deze rapportage enigszins kunnen afwijken van voorgaande jaren.

De verzuimkengetallen worden naar twee hoofdgroepen werknemers uitgesplitst, namelijk onderwijzend personeel (OP, tenzij anders vermeld is dit inclusief directie en LIO's) en ondersteunend personeel (OOP).

Verzuimkengetallen 2023

Na de coronajaren 2020 en 2021, was 2022 het eerste jaar waarin het onderwijs weer op een reguliere wijze doorgang heeft gevonden. Wel bleken de naweëen van de coronapandemie in 2022 nog duidelijk voelbaar

in de vo-scholen. De schoolsluitingen bleken een grote invloed te hebben gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen met negatieve gevolgen voor onder andere het welbevinden, de motivatie en de sociale omgangsvormen. Daarnaast trok ook het inhalen van de opgelopen leerachterstanden van de leerlingen in 2022 een wissel op de werkdruk van het onderwijspersoneel.

In 2023 lijkt het verzuim zich te 'normaliseren' in de richting van een niveau van voor de coronapandemie.

Tabel: ziekteverzuimgegevens onderwijzend personeel en directie (OP)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ziekteverzuimpercentage	4,9	4,9	5,1	5,3	5,6	5,6	5,4	5,3	6,2	5,7
Ziekmeldingsfrequentie	1,6	1,6	1,8	1,6	1,8	1,6	1,2	1,4	2,1	1,6
Gem. ziekteverzuimduur	13	12	12	13	14	14	17	15	12	12
Nulverzuimpercentage	48	41	34	36	34	36	42	42	27	32

Ten opzichte van 2022 is het verzuimpercentage voor het OP in 2023 gedaald met 0,5 procentpunt naar 5,7%. Daarmee is het verzuimpercentage bijna op het niveau van voor de coronapandemie in 2019. Ook de meldingsfrequentie is in 2023 gedaald ten opzichte van 2022 met 0,5 naar 1,6 keer. De gemiddelde ziekteduur is gelijk gebleven op gemiddeld 12 dagen. Het nulverzuimpercentage (dit is het percentage werknemers dat zich niet ziek heeft gemeld in het betreffende jaar) laat in 2023 ook een herstel zien met een stijging van 5 procentpunt naar 32%.

Deze verzuimcijfers doen vermoeden dat 2022 een piek is geweest en dat ze in 2023 weer bijna terug zijn op het oorspronkelijke niveau. Of de (negatieve) sociaal-emotionele gedragsveranderingen van leerlingen bij terugkomst op school na de coronapandemie zijn afgenomen of dat werknemers een manier hebben gevonden om daar (beter) mee om te gaan is niet duidelijk.

Tabel: ziekteverzuimgegevens ondersteunend personeel (OOP)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ziekteverzuimpercentage	5,1	5,2	5,4	5,5	6,0	5,9	6,2	6,0	6,6	6,1
Ziekmeldingsfrequentie	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	0,9	0,9	1,3	1,1
Gem. ziekteverzuimduur	17	15	16	17	18	18	24	23	18	17
Nulverzuimpercentage	51	45	44	45	43	46	53	54	39	45

Het (fors) afgenomen ziekteverzuimpercentage onder het OP (met 0,5 procentpunt), zien we ook terug bij het OOP (met eveneens 0,5 procentpunt) naar 6,1%. Ook de ziekmeldingsfrequentie bij het OOP is gedaald ten opzichte van voorgaand jaar met gemiddeld 0,2 naar 1,1 keer. De verzuimduur is (met 17 dagen), net als bij het OP, nagenoeg gelijk gebleven en is (weer) vergelijkbaar met het niveau van voor corona; daar lijken de twee coronajaren (2020 en 2021) afwijkend te zijn. Het nulverzuimpercentage laat, net als bij het OP, ook een vooruitgang zien (met een stijging van 6 procentpunt) naar 45%.

Conclusies

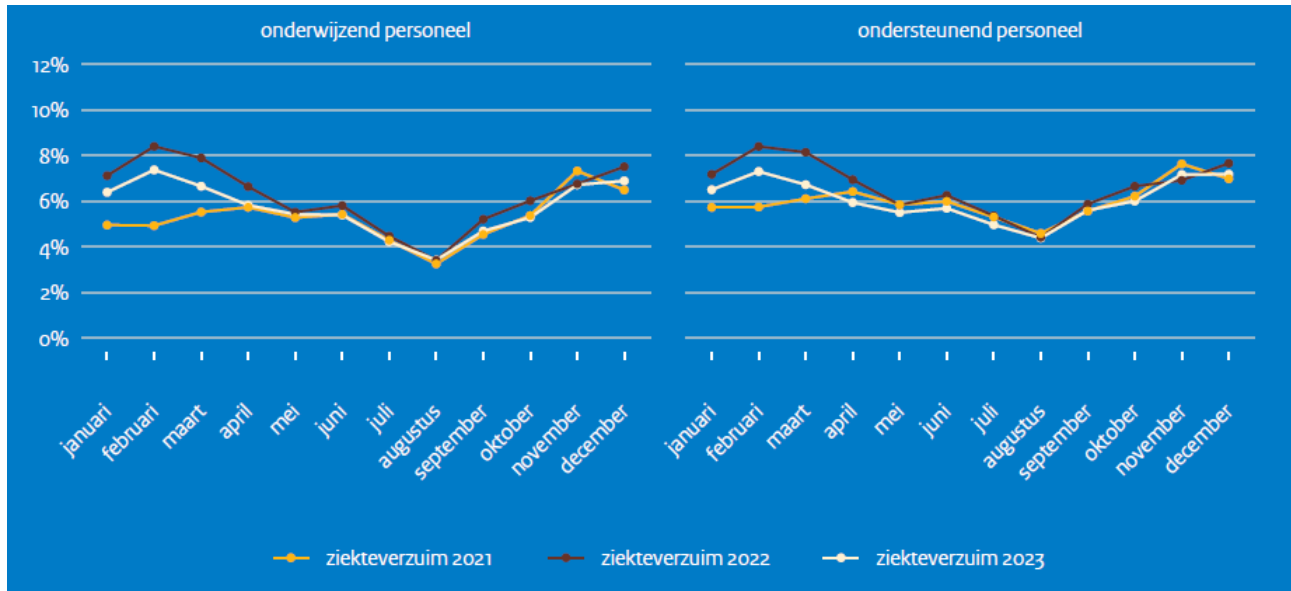
In 2023 'normaliseert' het verzuim zich in de richting van een niveau van voor de coronapandemie. Daarmee lijken de werkomstandigheden zich in 2023 – na het roerige jaar 2022 van heropening van de scholen – ook weer te normaliseren. Over langere tijd bezien lijkt 2022 daarmee een 'piekjaar' te zijn in het verzuim.

3. Verdiepende analyse

Maandelijkse verzuimpercentages

Om te beoordelen of het verloop van het verzuim bij het OP en OOP in 2023 afwijkt van de twee voorgaande jaren, is in onderstaande figuur het ziekteverzuimpercentage in het vo per maand weergegeven.

Figuur: ziekteverzuimpercentage per maand in het vo van 2021-2023 (Bron: Duo, 2024)

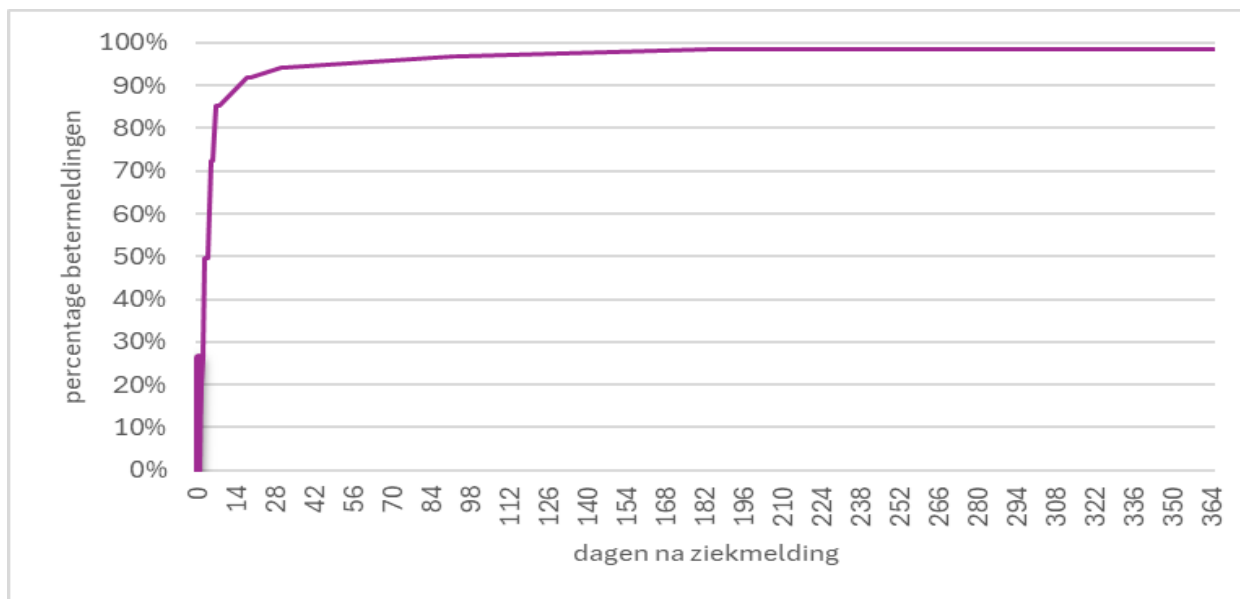

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de verzuimpercentages in het eerste kwartaal van 2021, 2022 en 2023 sterk van elkaar afwijken bij zowel het OP als ook het OOP. Vanaf ongeveer april lopen de verzuimpercentages weer min of meer gelijk. Omdat in het eerste kwartaal doorgaans de griep heerst, kunnen de verschillen mogelijk worden verklaard door de intensiteit van de griepgolf. Het lage verzuimpercentage in het eerste kwartaal van 2021 versterkt dit vermoeden omdat er toen tot 8 februari een schoolsluiting was waardoor de griepiek werd gedempt.

Survivalanalyse

Verder inzicht in het verzuim kan worden verkregen door het uitvoeren van een survivalanalyse. Met deze techniek is berekend hoe groot de kans is dat iemand zich na een bepaald aantal dagen weer beter meldt en kan dus een nauwkeurig(er) beeld van de verzuimduur geven. In onderstaande figuur zijn de resultaten van de survivalanalyse voor het OP in 2022 en 2023 weergegeven.

Figuur: Schattingspercentage OP in het vo dat in 2023 beter is gemeld na N dagen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat bijna 26,4% van de mensen die zich in 2023 ziek hebben gemeld, zich na één dag weer beter hebben gemeld. Na de eerste week had bijna 86% zich weer beter gemeld. Onderstaande tabel laat dit verloop cijfermatig duidelijk zien over de jaren 2019 t/m 2023.

Tabel: Schattingspercentage OP in het vo dat in 2019 t/m 2023 beter is gemeld na N dagen

Na dag(en)	Percentage betermeldingen in jaar				
	2019	2020	2021	2022	2023
1	31,5%	25,7%	26,6%	22,8%	26,4%
7	85,1%	78,9%	78,9%	81,5%	85,4%
14	89,6%	86,8%	86,8%	91,6%	91,8%
30	92,0%	90,5%	90,3%	94,0%	94,0%
92	96,2%	95,1%	94,6%	97,2%	96,8%
183	96,4%	95,3%	94,8%	98,6%	98,3%
274	96,4%	95,3%	94,8%	99,3%	99,1%
365	96,4%	95,3%	94,8%	99,7%	99,6%

Evenals voorgaande jaren, vind het grootste deel van de betermeldingen (ook) in 2023 plaats in de eerste week. Daarna neemt het aantal betermeldingen, net als voorgaande jaren, veel langzamer toe. Wat wel opvalt is dat werknemers zich in 2022 en 2023 sneller beter melden dan in de jaren daarvoor.

De schatting van het percentage OP'ers dat zeer langdurig (meer dan een jaar) ziek is, is in 2023 (met 0,4%) ongeveer gelijk aan 2022 (met 0,3%) en lager dan de voorgaande jaren. Dit duidt erop dat het zeer langdurig verzuim in het vo afneemt.

4. Verzuimcijfers en personeelskenmerken

In onderstaande tabel zijn het ziekteverzuimpercentage (zvp), het op één jaar gemaximaliseerde ziekteverzuimpercentage (zeer langdurige ziekteverzuimgevallen zijn na 365 dagen afgebroken), de ziekmeldingsfrequentie (zmf) en de gemiddelde ziekteverzuimduur (gzd) in het vo over de laatste drie jaar verder uitgesplitst; eerst naar leeftijdscategorie daarna naar geslacht, functie en aanstellingsomvang. De uitsplitsingen zijn gebaseerd op het ziekteverzuim inclusief verzuim in het tweede ziektejaar. DUO publiceert een Excelbestand met meerdere uitsplitsingen; onderstaande data zijn daaruit afkomstig, zie:

<https://duo.nl/open Onderwijsdata/images/ziekteverzuimkengetallen-personeel-po-en-vo-2021-2023.xlsx> .

Tabel: ziekteverzuimgegevens onderwijzend personeel (directie, leerkrachten en LIO's) naar personeelskenmerken

Achtergrondkenmerken	zvp 2021	zvp 2022	zvp 2023	zmf 2021	zmf 2022	zmf 2023	gzd 2021	gzd 2022	gzd 2023
VO (OP totaal)	5,3	6,2	5,7	1,4	2,1	1,6	15	12	12
Verzuim max 1 jaar	3,1	4,0	3,3	-	-	-	-	-	-
Leeftijd									
< 35 jaar	3,6	4,8	4,5	1,5	2,5	1,9	10	9	9
35-44 jaar	4,8	5,7	5,3	1,5	2,2	1,7	15	12	12
45-54 jaar	5,2	6,4	5,9	1,4	2,1	1,6	16	13	14
55-64 jaar	7,7	8,2	7,5	1,2	1,9	1,5	23	15	16
>= 65 jaar	7,7	9,4	8,1	0,5	0,9	0,8	36	23	23
Geslacht									
Mannen	4,4	5,2	4,6	1,2	1,9	1,5	15	11	11
Vrouwen	6,1	7,2	6,7	1,5	2,3	1,8	16	13	13
Functie									
Directieleden	3,0	3,6	3,4	0,4	0,7	0,5	31	19	22
Leerkrachten	5,4	6,4	5,8	1,4	2,2	1,7	15	12	12
Leraren in opleiding (LOI's)	1,2	2,4	2,3	0,4	0,8	0,6	7	6	8
Aanstellingsomvang									
< 0,5 wtf	4,4	5,6	4,6	2,9	4,9	2,5	13	11	13
0,5-0,87 wtf	5,9	6,9	6,6	1,2	1,8	1,6	16	13	13
> 0,87 wtf	4,8	5,7	5,0	1,0	1,6	1,4	16	11	12

Tabel: ziekteverzuimgegevens onderwijsondersteunend personeel (OOP) naar personeelskenmerken

Achtergrondkenmerken	zvp 2021	zvp 2022	zvp 2023	zmf 2021	zmf 2022	zmf 2023	gzd 2021	gzd 2022	gzd 2023
VO (OOP totaal)	6,0	6,6	6,1	0,9	1,3	1,1	23	18	17
Verzuim max 1 jaar	3,7	4,3	3,5	-	-	-	-	-	-
Leeftijd									
< 35 jaar	3,7	5,1	4,5	0,7	1,3	1,1	13	12	11
35-44 jaar	4,9	5,5	5,2	0,9	1,4	1,1	20	15	15
45-54 jaar	5,5	6,0	5,5	0,9	1,4	1,1	23	17	18
55-64 jaar	7,6	8,1	7,5	1,0	1,4	1,1	29	22	21
>= 65 jaar	9,4	10,0	9,5	0,6	0,8	0,6	45	34	36
Geslacht									
Mannen	6,0	6,4	5,8	0,9	1,3	1,0	23	17	17
Vrouwen	6,1	6,8	6,3	0,9	1,4	1,1	24	18	18
Functie									
Onderwijsondersteunend personeel	6,0	6,6	6,1	0,9	1,3	1,1	23	18	17
Aanstellingsomvang									
< 0,5 wtf	5,1	6,0	5,3	0,9	1,5	1,0	22	17	18
0,5-0,87 wtf	6,1	6,9	6,5	0,9	1,3	1,1	24	17	17
> 0,87 wtf	6,2	6,5	5,9	0,9	1,3	1,1	24	18	17

Conclusies

Verschil leeftijdscategorieën

Ook in 2023 zien we globaal genomen dezelfde trends als andere jaren; met het stijgen van de leeftijd, stijgt het verzuimpercentage en de gemiddelde verzuimduur en neemt de meldingsfrequentie juist af. Dit geldt voor zowel het OP als ook voor het OOP.

Als we de ziekteverzuimpercentages en de meldingsfrequenties in de verschillende leeftijdsgroepen van 2023 vergelijken met die van 2022, dan zijn deze in alle leeftijdsgroepen afgenomen, zowel bij het OP als ook bij het OOP. De verzuimpercentages en meldingsfrequentie zijn echter nog niet op het niveau van (coronajaar) 2021. Bij de groep < 35 jaar zijn de grootste verschillen zichtbaar, zowel bij het OP als ook bij het OOP.

Wat wel opvallend is, is dat de gemiddelde verzuimduur in 2023 bij alle leeftijdscategorieën ongeveer gelijk is aan die van 2022 en lager is dan die van 2021. Het lijkt erop dat de (zeer) lange verzuimduur in 2020 en 2021 de afwijking in de laatste tien jaar zijn en werden veroorzaakt door corona.

Verschil man-vrouw

In de verzuimkengetallen zien we ook bij het verschil man-vrouw in 2023 de ‘gebruikelijke’ trends. Vrouwen hebben een hoger verzuimpercentage, een hogere verzuimfrequentie en langere verzuimduur dan mannen. Bij het OP zijn deze verschillen groter dan bij het OOP. Een gangbare verklaring voor het hogere verzuim van vrouwen is dat zij meer rollen moeten vervullen dan mannen waardoor de druk op hen groter is. Echter, omdat het verzuim bij mannen en vrouwen bij het OP groter is dan bij het OOP doet dat op z'n minst vermoeden dat - naast de traditionele rolverdeling - ook de omvang en aard van de functie een rol speelt. Bij een vergelijking over de jaren heen, zijn in 2023 het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie bij mannen en vrouwen bij zowel OP als OOP ten opzichte van 2022 weliswaar afgenomen, maar (net als bij de leeftijdscategorieën) nog niet op het niveau van (coronajaar) 2021.

Functie

Binnen de functiegroepen in het voortgezet onderwijs, heeft het OOP – net als alle voorgaande jaren - het hoogste verzuim. Dit hangt waarschijnlijk samen met het feit dat de laagste functieschalen in een organisatie over het algemeen de minste regelmogelijkheden hebben hun werk (in wat zij doen, hoe zij dat doen, in welk tempo dat zij dat doen en met meer toezicht op de werkprestaties) hetgeen een negatief effect heeft op het werkplezier en de werkdruk.

Personen die tot directie worden gerekend, verzuimen – met uitzondering van de LIO's - minder dan de andere functiegroepen in het voortgezet onderwijs. Directieleden hebben vaak meer regelmogelijkheden en kunnen, als zij zich 'niet lekker voelen', de werkbelasting zelf afstemmen op wat zij op dat moment aankunnen. Daardoor hoeven zij zich vaak niet ziek te melden. De lagere meldingsfrequentie en de hogere gemiddelde ziekte duur bij directie lijkt deze aanname te ondersteunen; korte periodes van verminderde belastbaarheid leiden niet tot een ziekmelding en komen daarmee niet in de statistieken terecht.

Net als voor directieleden, verschilt ook voor LIO's de werkbelasting ten opzichte van leraren. Zij zitten in een leertraject met (externe) opleidingsdagen en intensieve begeleiding en coaching in de klas. Ook is er een correlatie met leeftijd; LIO's zijn over het algemeen jonger dan de gemiddelde leraren en zitten vaak nog in een (verzorgde) thuissituatie waardoor zij naast hun werk minder taken en verantwoordelijkheden hebben. Hierdoor is het verzuimpercentage bij LIO's het laagst.

Aanstellingsomvang en verzuim

Het ziekteverzuim bij het OP is het laagst bij de groep werknemers met een aanstellingsomvang van minder dan 0,5 wtf; dat is ook in 2023 niet anders. Hetzelfde geldt ook bij het OOP. Wat opvalt is dat de meldingsfrequentie bij het OP met < 0,5 wtf het hoogst is, ook in 2023 weer.

Bij de interpretatie van de aanstellingsomvang moet er rekening mee worden gehouden dat deze mogelijk samenhangt met leeftijd en/of geslacht; er zijn meer jonge starters, meer oudere gedeeltelijk gepensioneerden en meer vrouwen die in een kleinere aanstellingsomvang (deeltijd) werken.

5. Verzuimcijfers en schoolkenmerken

In onderstaande tabel zijn het ziekteverzuimpercentage (zvp), de ziekmeldingsfrequentie (zmf) en de gemiddelde ziekteverzuimduur (gzd) over de afgelopen drie jaar uitgesplitst; onder andere naar verstedelijking, schoolgrootte en schooltype. De cijfers geven het totaal ziekteverzuim inclusief het tweede ziektejaar.

Tabel: ziekteverzuimgegevens onderwijzend personeel en directie (OP) naar schoolkenmerken

Achtergrondkenmerken	zvp 2021	zvp 2022	zvp 2023	zmf 2021	zmf 2022	zmf 2023	gzd 2021	gzd 2022	gzd 2023
Denominatie									
Openbaar	5,3	6,1	-	1,4	2,3	-	20	11	-
Rooms-katholiek	5,2	6,0	-	1,3	1,9	-	22	12	-
Protestants-christelijk	5,3	6,5	-	1,4	2,2	-	20	13	-
Algemeen bijzonder	5,5	6,2	-	1,4	2,1	-	21	12	-
Gereformeerd, reformatorisch, evangelisch	4,1	5,0	-	1,2	1,9	-	17	12	-
Vrije scholen	6,0	7,2	-	2,4	3,3	-	16	12	-
Overig	5,4	6,1	-	1,3	1,9	-	21	12	-
Verstedelijking									
Sterk verstedelijkt	5,3	6,3	5,8	1,5	2,3	1,7	15	12	12
Verstedelijkt	5,2	6,2	5,7	1,4	2,1	1,6	15	12	12
Niet verstedelijkt	5,6	6,3	5,8	1,2	1,9	1,5	18	13	13
Regio									
Noord	5,4	6,3	-	1,3	2,0	-	24	14	-
Oost	5,3	6,4	-	1,3	2,1	-	22	13	-
West	5,3	6,1	-	1,5	2,3	-	18	11	-
Zuid	5,1	5,7	-	1,2	1,8	-	23	12	-
Provincies en G5									
Groningen	5,8	6,6	6,0	1,6	2,4	1,6	19	14	14
Friesland	4,8	5,6	5,9	1,2	1,7	1,3	17	14	13
Drenthe	6,1	7,0	5,6	1,3	1,9	1,6	15	13	11
Overijssel	5,2	5,8	5,4	1,3	1,5	1,3	19	12	14
Flevoland excl. Almere	5,1	7,0	5,4	1,2	2,2	1,8	13	12	11
Gelderland	5,5	6,9	5,9	1,4	2,4	1,7	15	13	14
Utrecht excl. Utrecht-stad	5,5	6,9	6,7	1,5	2,4	1,8	13	13	13
Noord-Holland excl. Amsterdam	5,0	5,9	5,7	1,4	2,4	1,9	15	12	13
Zuid-Holland excl. Den Haag en Rotterdam	5,2	6,1	5,4	1,6	2,4	1,8	14	11	12
Zeeland	5,3	6,3	5,9	1,5	2,2	1,8	14	10	10
Noord-Brabant	4,8	6,0	5,4	1,2	1,9	1,5	14	12	11
Limburg	5,5	5,3	5,0	0,9	1,4	1,2	19	13	12
Amsterdam	5,6	6,8	7,1	1,6	2,5	1,8	14	9	10
Utrecht	4,9	6,0	5,5	1,0	1,7	1,5	19	11	11
Rotterdam	5,5	6,5	6,5	1,4	2,1	1,7	14	12	12
Den Haag	6,1	6,7	5,1	1,5	2,3	1,6	13	11	12

Almere	5,5	7,1	6,7	1,7	2,6	2,1	19	19	14
Schoolgrootte									
< 50	6,1	7,5	6,5	1,0	1,7	1,3	24	17	18
>= 50 en < 100	5,4	6,2	5,7	1,5	2,4	1,8	15	12	13
>= 100 en < 200	5,5	6,6	5,7	1,5	2,3	1,9	14	11	11
>= 200	5,1	6,1	5,7	1,3	2,1	1,6	15	12	12
Salarisschaal									
LB	5,4	6,7	6,2	1,5	2,4	1,8	14	11	12
LC	5,8	6,6	6,0	1,5	2,2	1,7	17	12	13
LD	4,8	5,4	4,7	1,2	1,9	1,4	16	12	12
LE	3,5	4,0	3,3	0,4	0,8	0,6	36	21	18
hoger dan LE	2,3	3,3	3,0	0,2	0,5	0,4	37	20	27
Schooltype									
Pro	6,2	7,5	6,7	1,1	1,9	1,4	22	16	18
Vmbo	5,7	7,1	6,5	1,3	2,1	1,6	15	13	14
Vmbo-t	5,8	5,9	5,3	1,2	2,0	1,7	22	11	12
Vmbo/havo/vwo	5,3	6,2	5,7	1,4	2,1	1,6	16	12	13
Vmbo-t/havo/vwo	5,2	6,4	5,7	1,5	2,3	1,8	14	11	12
Havo/vwo	4,8	5,6	4,9	1,4	2,1	1,7	13	11	10

Vanaf dit jaar, publiceert DUO geen verzuimkengetallen meer over 'Denominatie' en 'Regio'. In de tabellen zijn de verzuimkengetallen 2023 van deze schoolkenmerken dan ook leeg.

Vanaf 2021 wordt er niet (meer) gerapporteerd over de (niet-Westerse) migratie achtergrond van de leerlingen. Wel heeft DUO in 2020 de relatieve achterstandsscore toegevoegd aan het verzuimonderzoek. De achterstandsscore wordt (door het CBS) berekend op basis van omgevingsfactoren van de leerling die (mogelijk) de schoolprestaties beïnvloeden. Enkele kenmerken die worden meegenomen bij de berekening betreffen het opleidingsniveau van de ouders, de herkomst van de ouders, de verblijfsduur van de moeder in Nederland en het in de schuldsanering zitten van de ouders.

DUO berekent de relatieve achterstandsscore door de achterstandsscore (met drempel) van de vestiging te delen door het aantal leerlingen op de vestiging, zodat er wordt gecorrigeerd voor de grootte van de vestiging. Vervolgens is deze relatieve achterstandsscore ingedeeld in vijf (in aantal scholen) gelijke klassen. Bij deze indicator is er geen onderscheid gemaakt in OP en OOP. In onderstaande tabel is deze indeling te zien.

Tabel: Relatieve achterstandsscore in het voortgezet onderwijs (OP en OOP) Bron:

https://duo.nl/open_onderwijsdata/images/eindrapportage-verzuimonderzoek-po-en-vo-2023.pdf

Achterstandsscore	Aantal scholen	zvp 2021	zvp 2022	zvp 2023	zmf 2021	zmf 2022	zmf 2023	gzd 2021	gzd 2022	gzd 2023
1,4 – 9,5	106	5,1	6,0	5,3	1,3	2,1	1,6	16	12	13
9,6 – 15,8	106	5,1	5,9	5,2	1,2	1,8	1,3	17	13	13
15,8 – 20,3	106	5,3	6,1	5,3	1,1	1,8	1,4	17	13	14
20,3 – 29,6	106	5,7	6,2	5,1	1,2	1,8	1,3	17	13	13
29,7 – 103,1	106	5,8	6,7	6,2	1,2	1,9	1,4	17	13	13

Tabel: ziekteverzuimgegevens ondersteunend personeel (OOP) naar schoolkenmerken

Achtergrondkenmerken	zvp 2021	zvp 2022	zvp 2023	zmf 2021	zmf 2022	zmf 2023	gzd 2021	gzd 2022	gzd 2023
Denominatie									
Openbaar	6,1	6,8	-	1,0	1,5	-	26	17	-
Rooms-katholiek	6,0	6,4	-	0,9	1,3	-	30	16	-
Protestants-christelijk	6,4	6,8	-	0,9	1,3	-	28	20	-
Algemeen bijzonder	6,2	6,6	-	0,9	1,3	-	30	19	-
Gereformeerd, reformatorisch, evangelisch	4,5	5,2	-	0,6	1,0	-	37	17	-
Vrije scholen	6,9	8,8	-	1,5	2,2	-	28	16	-
Overig	6,4	6,6	-	0,9	1,3	-	26	17	-
Verstedelijking									
Sterk verstedelijkt	6,7	7,2	6,3	1,0	1,4	1,1	22	18	16
Verstedelijkt	5,8	6,5	6,0	0,9	1,3	1,0	24	18	17
Niet verstedelijkt	5,7	6,1	6,0	0,8	1,3	1,0	23	16	18
Regio									
Noord	5,5	6,9	-	0,8	1,3	-	30	20	-
Oost	5,6	6,3	-	0,9	1,3	-	29	17	-
West	6,6	6,9	-	1,0	1,4	-	27	18	-
Zuid	6,1	6,3	-	0,9	1,3	-	29	16	
Provincies en G5									
Groningen	5,4	7,1	6,6	0,8	1,3	0,9	20	19	20
Friesland	4,9	6,5	5,6	0,7	1,1	0,9	27	25	19
Drenthe	7,0	7,1	7,0	0,9	1,4	1,2	25	16	18
Overijssel	5,6	5,9	5,4	0,7	1,0	0,9	25	18	19
Flevoland excl. Almere	5,6	6,4	6,0	0,6	1,1	0,9	24	18	16
Gelderland	5,3	6,5	5,8	0,9	1,5	1,1	21	15	18
Utrecht excl. Utrecht-stad	6,4	6,8	6,3	0,8	1,4	1,1	26	19	17
Noord-Holland excl. Amsterdam	5,5	6,1	5,5	0,9	1,3	1,1	23	18	16
Zuid-Holland excl. Den Haag en Rotterdam	6,3	6,9	6,1	1,0	1,4	1,1	23	18	17
Zeeland	6,5	7,1	5,7	1,0	1,5	1,2	19	15	16
Noord-Brabant	5,9	6,4	6,4	0,8	1,4	1,1	23	16	17
Limburg	6,1	5,9	5,8	0,7	1,0	0,8	26	20	19
Amsterdam	7,2	8,2	7,8	1,0	1,4	1,2	23	17	16
Utrecht	7,1	6,2	6,4	0,8	1,2	0,9	26	14	16
Rotterdam	7,6	7,7	7,6	1,1	1,5	1,2	20	18	18
Den Haag	7,9	7,9	5,2	1,1	1,6	1,1	21	16	18
Almere	7,0	5,8	6,7	1,2	2,0	1,4	42	22	17
Schoolgrootte									
< 50	7,5	8,2	6,1	0,9	1,5	1,1	33	22	20
>= 50 en < 100	6,5	7,5	6,9	1,0	1,6	1,3	23	17	19
>= 100 en < 200	6,1	6,6	6,2	0,9	1,4	1,2	22	17	17
>= 200	5,9	6,5	6,0	0,9	1,3	1,0	23	17	17

Salarisschaal									
Schaal 1 t/m 4	8,2	8,7	8,4	1,0	1,5	1,2	24	19	19
Schaal 5 en 6	6,8	7,5	6,5	1,0	1,5	1,2	22	17	16
Schaal 7 t/m 9	5,5	6,1	5,8	0,9	1,4	1,1	22	17	17
Schaal 10 t/m 12	4,0	4,8	4,7	0,6	1,0	0,8	31	18	19
Schaal 13 en hoger	4,2	4,8	4,2	0,3	0,7	0,5	24	23	22
Schooltype									
Pro	7,1	8,3	6,2	1,0	1,7	1,2	27	22	21
Vmbo	5,6	6,6	7,3	1,0	1,5	1,2	21	16	20
Vmbo-t	5,1	4,4	4,9	0,7	1,2	1,1	30	12	11
Vmbo/havo/vwo	5,9	6,5	6,0	0,9	1,3	1,0	23	18	17
Vmbo-t/havo/vwo	6,4	6,9	5,7	0,9	1,4	1,1	23	16	16
Havo/vwo	6,5	6,6	6,7	0,9	1,4	1,2	24	16	15

Conclusies

Verstedelijkingsgraad

Evenals vorig jaar verschillen de verzuimkengetallen bij het OP weinig tussen de verschillende verstedelijkingsgraden. Bij het OOP laat het sterk verstedelijkte gebied – net als vorige jaren - een hoger ziekteverzuimpercentage zien. Ten opzichte van vorig jaar zijn de verzuimkengetallen in 2023 bij zowel het OP als ook het OOP gedaald.

Provincies en G5

Bij het OP heeft de provincie Utrecht het hoogste verzuim (6,7%). Bij het OOP is dat de provincie Drenthe (7,0%). Dit is echter geen consistent beeld, maar wisselt over de verschillende jaren. Met uitzondering van het OP-verzuimpercentage in de provincie Friesland, is in 2023 het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie in alle provincies gedaald ten opzichte van 2022.

Van de G5 heeft Amsterdam het hoogste verzuimpercentage bij zowel het OP (7,1%) als ook het OOP (7,8%). Den Haag heeft het laagste verzuim bij beide groepen (5,1% respectievelijk 5,2%). Maar net als bij de provincies geldt ook hier dat dit geen consistent beeld is.

Schoolgrootte

Voor het OP laten alleen kleine scholen met minder dan 50 personeelsleden een consistent beeld zien: het verzuimpercentage is door de jaren heen het hoogst voor deze scholen en de meldingsfrequentie het laagst. Het is echter niet uit te sluiten dat er een correlatie is tussen schoolgrootte en schoolsoort; Pro-scholen zijn over het algemeen kleiner dan de andere onderwijssoorten. De cijfers zijn daar niet op gecorrigeerd waardoor een oververtegenwoordiging van Pro-scholen het beeld kan vertekenen. Voor de overige schoolgroottes is het verzuimpercentage in 2023 gelijk (5,7%). De meldingsfrequentie laat, evenals voorgaande jaren een wisselend beeld zien.

Voor het OOP is het (min of meer) consistente beeld van de afgelopen jaren (hoe groter de school, hoe lager het ziekteverzuimpercentage), in 2023 anders; bij het OOP is het verzuimpercentage in 2023 het hoogst bij scholen met tussen de 50 – 100 werknemers. De meldingsfrequentie is daar ook het hoogst (1,3 keer).

Salarisschaal

Bij het OP en OOP laat het ziekteverzuimpercentage een duidelijke samenhang zien met het salaris: hoe hoger het salaris, hoe lager het verzuimpercentage. Dit is congruent met het landelijk beeld dat we ook in andere sectoren zien. In 2023 zien we voor alle salarisschalen een afname van het verzuimpercentage ten opzichte van vorig jaar.

Schooltype

In 2023 heeft het OP in het Praktijkonderwijs – net als vorige jaren - het hoogste verzuim (6,7%). Dit wordt veroorzaakt door de (langere) verzuimduur, want de meldingsfrequentie bij dit schooltype is (met 1,4 keer) namelijk het laagst. Havo/vwo heeft – evenals voorgaande jaren - het laagste verzuimpercentage (4,9%) In afwijking ten opzichte van voorgaande jaren, heeft het OOP in 2023 het hoogste ziekteverzuimpercentage bij het Vmbo (7,3). Alhoewel het Vmbo-t, evenals voorgaande jaren het laagste verzuimpercentage heeft, is dit tegen de trend in, ten opzichte van vorig jaar, bij zowel het Vmbo als ook het Vmbo-t gestegen.

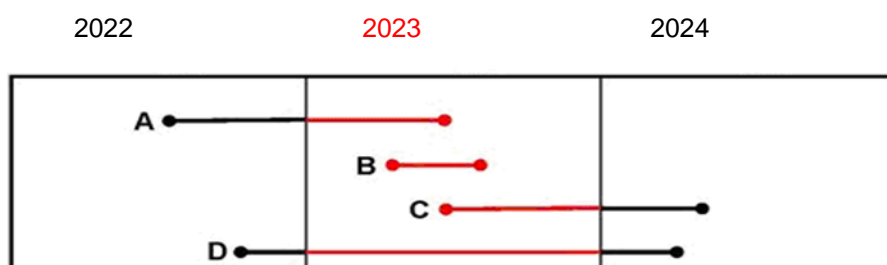
Relatieve achterstandsscore

Daar waar voorgaande jaren (het stijgen van) het verzuimpercentage bij het onderwijspersoneel bijna overal gelijk liep met het stijgen van de relatieve achterstandsscore van de leerlingen, laat 2023 een wat afwijkend beeld zien. Met uitzondering van de hoogste achterstandsscore, dat een beduidend hoger verzuimpercentage laat zien, zijn de verzuimpercentages bij de overige achterstandsscores wisselend. Daarmee lijkt alleen bij de hoogste achterstandsscore, meervoudige problematiek bij de leerling populatie op een school samen te gaan met een hoger verzuim bij het onderwijspersoneel.

Bijlage 1 Berekening van de verzuimkengetallen

Bij de interpretatie van de data is het belangrijk om te weten hoe de verschillende kengetallen worden berekend. Voor deze berekening wordt de 'Standaard voor verzuimregistratie' gevolgd. Voor een uitgebreide uitleg over de berekeningsmethodiek en de formules, zie de [definities en berekeningen](#).

In onderstaande figuur wordt kort uitgelegd welke delen van het verzuim meetellen voor de berekening van de verschillende kengetallen. Daarbij stelt iedere letter (A t/m D) personen voor en ieder balkje het begin en eind van het verzuim van die persoon. De vakken geven de tijd in jaren weer.

- **Het ziekteverzuimpercentage (ZVP)** geeft aan welk deel van de arbeidscapaciteit in de verslagperiode (in dit geval 2023) verloren is gegaan wegens ziekteverzuim. Voor de berekening van het ZVP 2023, worden alle verzuimdagen in 2023 meegeteld. In bovenstaand voorbeeld betreffen dit dus de rode delen van het ziekteverzuim van persoon A t/m D.
- **De ziekmeldingsfrequentie (ZMF)** betreft het gemiddeld aantal ziekteverzuimmeldingen per werknemer in een bepaalde periode. Voor de berekening van de ZMF 2023, worden alleen die gevallen geteld waarvan het ziekteverzuim is gestart in 2023. In bovenstaand voorbeeld zijn dat dus de personen B en C.
- **De gemiddelde ziekteverzuimduur (GZD)** geeft de gemiddelde duur van de ziekte weer en is alleen te interpreteren in combinatie met het ZVP en de ZMF. Voor de berekening van de GZD 2023, worden alle ziekteverzuimdagen geteld van die personen van wie het ziekteverzuim is beëindigd in 2023. In bovenstaand voorbeeld zijn dit dus de ziekteverzuimperiodes (zwarte én rode delen) van de personen A en B. Bij de berekening van deze maat worden deeltijders meegeteld als fulltimers.
- **Nulziekteverzuimpercentage (NZV)** is het percentage werknemers dat zich niet ziek heeft gemeld in 2023. Voor de berekening van het NZV 2023, worden de werknemers zonder ziekteverzuim in 2023, gedeeld door het totaal aantal werknemers in 2023.

De hierboven beschreven verzuimmaten hoeven niet evenredig met elkaar samen te hangen. De maten worden namelijk allemaal over deels verschillende gevallen gemeten. Zo blijkt de berekeningswijze van de gemiddelde ziekteverzuimduur (GZVD) bijvoorbeeld een 'na-ijleffect' te kennen; zeker bij langdurig verzuim. Een hoge GZD kan theoretisch worden veroorzaakt doordat er veel (langdurige) verzuimgevallen worden afgesloten in dat jaar, zonder dat dit gepaard gaat met een hoog ziekteverzuimpercentage in dat jaar zelf.

Omdat de schoolsamenstelling invloed heeft op de ziekteverzuimkengetallen, is het moeilijk om de eigen prestaties te interpreteren ten opzichte van 'het sectorgemiddelde'. Beter is het om de eigen schoolcijfers af te zetten tegen een vergelijkbare referentiegroep die – qua kenmerken – overeenkomt met de eigen school. In de [Verzuimbenchmark-VO](#) is een dergelijke vergelijking mogelijk. Hiermee zijn de eigen prestaties objectiever te beoordelen en kan men zich vergelijken met het gemiddelde van een vergelijkbare referentiegroep of met de 25% vo-scholen met het laagste ziekteverzuimpercentage. Via een grafiek en een analyse van de specifieke situatie, worden gerichte adviezen gegeven. Ook berekent de Verzuimbenchmark-VO een indicatie van de verzuimkosten.

Meer informatie over de berekening van de verzuimkengetallen en tips voor de aanpak van verzuim vindt u op onze website [Van verzuiminzicht naar aanpak](#).

.....

Het voortgezet onderwijs: een aantrekkelijke werkomgeving waar iedereen duurzaam, enthousiast en veilig kan werken! Dat is waar Voion, in samenwerking met scholen, de VO-raad en vakbonden, aan wil bijdragen. We initiëren onderzoek en delen kennis over de onderwijsarbeidsmarkt en veilig en vitaal werken. We inspireren met praktijkverhalen en ontwikkelen instrumenten en handreikingen die toepasbaar zijn voor de hele sector. Samen werken we aan het beste onderwijs.

.....

www.voion.nl

Voion is een initiatief van de sociale partners in het voortgezet onderwijs.

 ACb

 CNV ONDERWIJS

 FOV

 FNV

 VO RAAD

 VOION
Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds
voortgezet onderwijs